

MáltaiHírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XX. évfolyam :: *Különszám* :: 2014. augusztus

**Kamerával
átrohantam
a határon**

**A vasfüggöny
és berlini fal**

Urbi et Gorbi

Befogadás Napja

Mobile

1350

a Máltai Szeretetszolgálat adományvonala
Hívásával 250 forinttal támogatja
a Szeretetszolgálat tevékenységét.

Fra' Matthew Festing, a Máltai Rend Nagymesterének üzenete a Befogadás Napja alkalmából

1989. augusztus 14. jelentősége

2014. augusztus 14-e, a keletnémetországi menekültek budapesti befogadásának 25. évfordulója, egy egészen rendkívül jelentős jubileum, mivel ennek a nagyfontosságú eseménynek előre nem látható következményei lettek. Nem hiszem, gondolta-e volna valaki akkor, hogy ez a segítségnyújtás végeredményben a Berlini Fal lebontásához, valamint Kelet-Közép-Európában a kommunizmus összeomlásához vezet. A Máltai Rend természetesen nagyon büszke arra, hogy vezető szerepet játszhatott egy, nem csak Európa, hanem az egész világ számára oly jelentős eseményben, melynek annyira messzemenő következményei lettek. Sőt, biztos vagyok abban, hogy az akkori események a mai napig hatnak, és két-székvül a jövőben is hatni fognak.

Az MMSz tevékenysége az azóta eltelt időszakban

Az, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a rendkívül sokoldalú és sikeres belföldi tevékenysége mellett komoly aktivitást fejt ki a szomszédos országokban is – mint például a közelmúltbeli nagy balkáni árvíz esetében –, rendkívül nagy jelentőségű. Lenyűgöző és példaértékű, hogy egy, évtizedekig a vasfüggöny mögött fekvő, kommunista vezetés alatt álló ország fejlesztési programjaival ilyen rövid idő alatt példamutató szerepet tud játszani a nemzetközi szinten, sőt a tengeren túl is. E fejlődést bizony aligha láthatta valaki előre.

Üzenet a következő évekre

Magyarország nagy lehetőségekkel rendelkezik. Ha Magyarország képes továbbra is fenntartani mind odahaza, mind a kifelé irányuló tevékenységében azt a rendkívüli fejlődést, amelyet az elmúlt negyed évszázadban felmutatott, akkor ki tudja, még mi történhet a következő 25 évben. Igen érdekes látni a volt kommunista országok fejlődését Kelet-Európában, és ugyancsak nagyon érdekes lesz látni, hogy mindez hová vezet. Ennek a rendkívül érdekes és jelentős folyamatnak Magyarország az egyik vezető ereje. A magam részéről nemcsak nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel követem ezt a folyamatot, hanem azt bátorítással is kísérem.

A Máltai Rend és a Magyar Állam kapcsolata

A Máltai Rend és a Magyar Állam kapcsolata nagyon közeli. Több látogatást tettem Magyarországon, és azokat mindig nagyon élveztem. A hivatalos látogatások és az Államelnök fogadása mindig nagy megtiszteltetés jelentettek számomra. Magyarország a legkedvesebb úti céljaim közé tartozik, és mindig nagy hatást gyakorol rám, amit ott látok. A Máltai Rend két évvel ezelőtti balatoni Nemzetközi Ifjúsági Tábora – melyre egész Európából, sőt azon túlról is érkeztek –, egy nagyszerű és vidám rendezvény volt. Óriási sikere jelzés értékű Európa e nagyon-nagyon fontos országában arra, hogy a múlt problémáin felül lehet emelkedni.

Kitüntetések a Befogadás Napján

A keletnémet menekültek befogadásában kiemelkedő szerepet vállalt segítőket Befogadás Emlékdíjjal tünteti ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Az Emlékdíj Rieger Tibor szobrászművész kispasztikája, a Szeretetszolgálat központjában álló Befogadás emlékmű kicsinyített mása.

A kitüntetettek

Bánki Dorottya – önkéntes, segítő

Czirják Mariann – önkéntes, segítő, tolmács

Dr. Horváth István – egykori bonni nagykövet

Kalmár Péter – önkéntes, segítő, befogadó

Peter Dickscheidt – segítő

Pomozsi István – önkéntes, segítő, befogadó

Széchenyi Aleka – önkéntes, segítő

Széchenyi Béla – önkéntes, segítő

Takácsi Nagy János – Kozma Imre atya tolmácsa

Wolfgang Wagner – táborvezető

Csilla von Boeselager-Díj

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöksége a szervezet fennállásának 25. évfordulóján díjat alapít a Szeretetszolgálat társalapítója, Csilla Freifrau von Boeselager emlékére. A díjjal a befogadás szellemiségére hívja fel a figyelmet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Csilla Freifrau von Boeselager személyes életútja, döntései és tettei, megtalált és vállalt küldetése mind a befogadás keresztény példáját jelentik meg. A díjjal Csilla asszony örökségének méltó megőrzéséről, és a befogadás keresztény üzenetének megjelenítéséről kíván gondoskodni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

Fra' Matthew Festing, a Máltai Rend Nagymesterének üzenete a Befogadás Napja alkalmából
2. oldal

Kitüntetések a Befogadás napján
3. oldal

A vasfüggöny és a berlini fal
4. oldal

A befogadás
5. oldal

Befogadás Napja
6. oldal

Így történt... Személyes emlékek 1989-ből
8. oldal

A Máltai Rend fellépése Magyarországon az 1980-as évek végén
10. oldal

A rendszerváltás keresztény történelme
11. oldal

Máltai Emlékerme
12. oldal

A címlapon ::

Az első befogadó állomás

Kedves Olvasó!

A magyarok zsarnokság elleni lázadása 1956-ban, a magyar politikusok embereket és népeket egymástól elválasztó vasfüggönnyt bontó bátor döntése 1989-ben, világtörténelmi esemény volt. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a vállalt krisztusi örökség terhével, az emberszeretet parancsát követve, szélesre tárt kapuval és nyitott szívvel fogadta a hazájukból menekülő keletnémeteket. 1989. augusztus 14-én megnyitotta első befogadó állomását a zugligeti templomkertben. Ezzel az akkori Európa legnagyobb humanitárius segélyakcióját indította el, melynek során, három hónapon át 48.600 emberről gondoskodott. Ezt a napot azóta minden évben a „Befogadás Napja”-ként ünnepeljük. 2014. augusztus 14-én, a 25. évforduló megünneplésére hívjuk és várjuk szeretettel.

Tisztelettel,

KOZMA

IMRE

*apostoli
protonotárius,
a Magyar Máltai
Szeretetszolgálat
elnöke*

„Magyarország ütötte ki az első téglát a berlini falból”
– Helmut Kohl, német kancellár 1982 és 1998 között

A vasfüggöny és a berlini fal

A szocialista országok határán kiépített műszaki határázakat Winston Churchill nevezte először vasfüggőnynek. A kifejezés az amerikai elnök 1946. március 5-i fultoni beszédében hangzott el, mint Európa hidegháborús kettéosztottságának politikai metaforája. A vasfüggöny számos változatban jelent meg, volt, ahol egyszerű drótkerítést feszítettek ki, máshol aknazár, nyomsáv és elektronikai jelzőrendszer egészítette ki a szögesdrótból húzott akadályt.

A mintegy 350 kilométer hosszú magyar-osztrák határt 1949-től 1956-ig aknákkal zárták le, majd az aknazárat 1957-ben újratereltették. Az aknákat idővel szögesdrót akadály, nyomsáv és elektronikus jelzőrendszer váltotta fel. A határzár megszüntetéséről 1989 februárjában született döntés, a bontás májusban kezdődött. 1989. június 27-én Horn Gyula magyar és Alois Mock osztrák külügyminiszter az utolsó szakaszon jelképesen is átvágták a drótkerítést. A vasfüggöny fokozatos felszámolása nyomán átjárhatóvá vált határon 1989

nyarán naponta egyre több keletnémet állampolgár szökött át Ausztriába, majd onnan a Német Szövetségi Köztársaságba.

A berlini fal megépítését 1961-ben határozta el az NDK vezetése. A 155 kilométer hosszú, 3,5 méter magas, 45 ezer betonelemből álló fal teljesen körülzárta Nyugat-Berlint, és majdnem három évtizedre kettészakította a német fővárost. A fal fennállása alatt az NDK mintegy ötezer állampolgára – köztük számos határőr – kísérelt meg Nyugat-Berlinbe szökni. A legtöbbjüket elfogták, csaknem ezer embert lelőttek, majd hatszázat pedig lőfegyverrel megsebesítettek. A Berlint kettéosztó határt 1989. november 9-én nyitották meg, a fal bontásának első napját a hidegháború befejeződésének emblemikus dátumaként tartjuk számon.

A berlini fal két darabja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szarvas Gábor úti központjának udvarán őrzi a korszak emlékét.

1. A berlini fal eredeti darabjai a Magyar Máltai Szeretetszolgálat zugligeti központjának udvarán
2. A kor emblemikus képe, Conrad Schumann, az NDK néphadsereg 19 éves katonája 1961. augusztus 15-én a berlini fal építése előtt kihúzott szögesdróton átugorva Nyugatra szökik
3. Szögesdrót és őrbódé a magyar-osztrák határon

„Mondjanak nekem egy nemzetet, amely megsegített egy nálánál nagyobbat úgy, hogy ezzel óriási kockázatot vállalt. Nincs ilyen nemzet a magyarokon kívül.”
– Otto Raban Heinichen a német kormány akkori nagykövete

A befogadás

1989-ben az NDK polgárai tömegesen érkeztek Magyarországra, hogy Ausztrián keresztül az NSZK-ba juthassanak. Augusztusban a magyar fővárosban tartózkodó, hazatérni már nem akaró keletnémetek magas száma miatt kialakult helyzetet menekülügyi katasztrófhelyzetnek minősítették, a menekültek által elfoglalt nyugatnémet követség bezárt. A konzul és a követség első titkára a Magyar Máltai Szeretetszolgálat segítségét kérte a menekültek elhelyezéséhez és ellátásához.

1989. augusztus 13-án, a vasárnap esti szentmise után egy magas férfi várta Kozma Imre atyát a zugligeti templom sekrestyéjében. A nyugatnémet konzul volt az, aki azt kérdezte, hogy tudna-e segíteni a keletnémet menekültek elhelyezésében. Ugyanezen a napon, Csilla Freifrau von Boeselager asszonyt a német követség első titkára kereste meg ugyanezzel a kéréssel. Másnap megérkeztek az első nyugatnémet kamionok, sátrakat és tábori felszerelést hoztak a zugligeti templomhoz. A templomkertben megnyitotta kapuját az első menekülttábor. Nem sokkal később újabb táborok nyíltak két hárshegyi kempingben és a csillebérci úttörőtáborban.

A menekültek a táborban nemcsak ételt-italt, de batorítást, megértést is kaptak a segítőtől. Az egyházközség és a máltai önkéntesek ételt osztottak. Kozma Imre atya egy korábbi nyilatkozatában így emlékezett: „a kifőzdéket, az éttermeket, a munkásszállásokat, a szállodákat felhívtam telefonon, és el-

mondtam, miről van szó. Ettől kezdve tömegével hozták naponta háromszor a hideg és meleg ételeket, de senki sem kérdezte meg, hogy mikor és hogyan fogunk fizetni...”

Sok környékbeli család fogadott be menekülteket az otthonaikba is, volt olyan ház, ahol hetvennél is több menekült tartózkodott.

A keletnémet titkosszolgálat emberei a környező házak tetejéről és lakókocsikból figyelték a tábor lakóit. Miután a menekültek nem merték elhagyni a tábor területét, egy idő

után odaköltözött a nyugatnémet követség irodája, az ügyintézés a templom folyosóján és a plébánián zajlott. A titokban másolt térképvezérlő útmutatásait követve éjjelente családok tucatjai indultak el az osztrák határ felé, de újabb és újabb emberek érkeztek helyükre.

Az augusztus 19-én Sopronpuszta térségében megrendezett páneurópai piknik során több száz keletnémet menekült lépte át az ideiglenesen megnyitott osztrák–magyar határt. Magyarország szeptember 11-én nyitotta meg határait az NDK polgárai előtt. A döntést Horn Gyula akkori külügyminiszter jelentette be a Hét című televízióműsor előző esti adásában. Az első napon 1200 keletnémet menekült lépte át a határt. Az utolsó menekültek 1989. november 14-én hagyták el a budapesti táborokat.

1

2

1. Kozma Imre atya és a tábor lakói a határnyitást bejelentését hallgatják
2. Minden nap családok tucatjai indultak el az osztrák határ felé, de a helyükbe folyamatosan új menekültek érkeztek.

„Harminchét éves diplomáciai pályafutásom alatt emberileg Budapest jelentette a legnagyobb kihívást. Minden tisztelem a magyaroké, bátorságuk miatt, amiért folyamatosan tájékoztattak minket az Ausztriába vezető biztonságos menekülési útvonalokról.”

– Gunter Mulack német diplomata, akit az NSZK külügyminisztériuma 1989. augusztus 12-én Budapestre vezényelt.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 25 éves fennállásának ünnepén két napon át idézzük fel az akkori eseményeket, a zugligeti Szent Család Plébániatemplomban (1125 Budapest, Szarvas Gábor út 52.) és a Szeretetszolgálat központjában (1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60.) Augusztus 14-én és 15-én szentmisevel, kiállításokkal és a korabeli történéseket megjelenítő programokkal várjuk kedves barátainkat és vendégeinket.

Befogadás Napja

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ünnepi megemlékezése a keletnémet menekültek 25 évvel ezelőtti befogadásáról.

2014. augusztus 14. (csütörtök)

10.00

Sajtótájékoztató és megnyitó

A 25 évvel ezelőtti események ismertetése, a 25 éves Magyar Máltai Szeretetszolgálat bemutatása, az erre az alkalomra kibocsátott 2000 forintos emlékerme nyilvános bemutatása.

A sajtótájékoztatóon részt vesznek:

Kozma Imre,

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat

alapító elnöke

Győri-Dani Lajos,

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat

ügyvezető alelnöke,

Vecsei Miklós,

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat

alelnöke,

Dr. Gerhardt Ferenc,

a Magyar Nemzeti Bank alelnöke

Balatoni Monika,

a Külgazdasági és Külügyminisztérium

államtitkára

Dr. Schmidt Mária,

a Terror Háza Múzeum főigazgatója

A sajtótájékoztató után Kozma Imre atya jelképesen átvágja az 1989-es „Vasfüggöny” installációt az újraépített menekülttábor területén, ezzel megkezdődik a kétnapos ünnepség.

11.00–19.00

Kiállítások, programok látogatása

Kivéssett szabadság fotókiállítás

Horváth Ernő fotóművész Kivéssett szabadság című kiállítása a 89-es eseményekről. A Külgazdasági és Külügyminisztérium vendégkiállítása.

Karikatúra kiállítás

Az európai kommunizmus bukása, ahogyan a Ludas Matyi szerzői látták. A Külgazdasági és Külügyminisztérium vendégkiállítása.

A határnyitás és a Máltai szerepvállalás

– egésznapos filmvetítés a mozi sátorban. Szederkényi Miklós és Balogh Gábor filmje / „25 éves a Magyar Máltai Szeretetszolgálat” című film / Film múzeum – válogatás korabeli filmhíradók műsorából

Máltai fotókiállítás a „Vasfüggönyön”

Vasfüggöny installáció Zugligetben. Fénykép válogatás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1989-es szerepvállalásáról

„Időkapzsula” – Élet a táborban

A zugligeti sátoztábor körülményeinek felelevenítése korabeli elemekkel, sátorral.

„25 éves a Szeretetszolgálat” országos értékőrző elemeken

Magyar Posta bemutató stand: bélyeg – első napi díszborítékkal és pecséttel. A Magyar Nemzeti Bank által kiadott 2000 forintos emlékerme bemutatója

1 | 3 | 4
2

- Alexander Arnot, az NSZK budapesti nagykövete és Csilla von Boeselager a táborban
- Kozma Imre atya és Göncz Árpád köztársasági elnök
- Három hónapon át működött a tábor a templomkertben
- Ebédosztás

„A határnyitás bátor tett volt, akaratot és emberséget mutatott a világnak, ez államművészet”
– Hans-Dietrich Genscher az NSZK külügyminisztere és alkancellárja 1974 és 1992 között

Utazás Trabanttal

Játékos útleveél kiállítás

A Magyar Honvédség 89-ben rendszerített hadi eszközeinek bemutatója

17.00 – 19.00

Ünnepi szentmise a Zugligeti Szent Család Plébániatemplomban

A szentmise főcelebránsa: Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek

A Befogadás Emlékdíjak és pápai áldások átadása, a 25 évvel ezelőtti események aktív közreműködőinek (Az emlékmű Rieger Tibor Szent Márton-díjas szobrászművész alkotása)

A szentmisét követően koszorúzás a plébánia-templom falán elhelyezett emléktáblánál

2014. augusztus 15. (péntek)

10.00-11.30

„Részese voltam” – pódiumbeszélgetés vezetőikkel, önkéntes segítőkkel, volt menekültekkel

Nyilvános kerekasztalbeszélgetés a menekültek, segítők szemszögéből, egykori táborlakkal

11.30-12.30

Urbi et Gorbi könyvbemutató

Joachim Jauer: Urbi et Gorbi című könyve magyar kiadásának bemutatója. A könyv egy német újságíró, a ZDF egykori budapesti tudósítójának szemszögéből mutatja be a határnyitás eseményeit. Találkozás a szerzővel.

12.30

„Gulyásagyú”

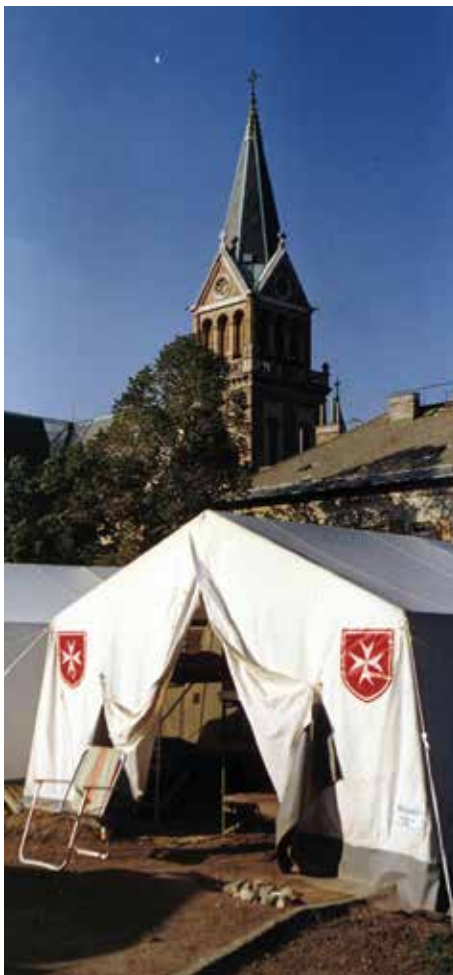
Korhú ebéd a „tábor” területén

10.00 – 19.00

Kiállítások, programok

Kivéssett szabadság fotókiállítás

Horváth Ernő fotóművész Kivéssett szabadság című kiállítása a 89-es eseményekről. A Külügyminisztérium és Külügyminisztérium vendégkiállítása.

Karikatúra kiállítás

Az európai kommunizmus bukása, ahogyan a Ludas Matyi szerzői látták. A Külügyminisztérium vendégkiállítása.

A határnyitás és a Máltai szerepvállalás

– egésznapos filmvetítés a mozi sátorban. Szederkényi Miklós és Balogh Gábor filmje / „25 éves a Magyar Máltai Szeretetszolgálat” című film / Filmmúzeum – válogatás korabeli filmhíradók műsorából

Máltai fotókiállítás a „Vasfüggönyön”

Vasfüggöny installáció Zugligetben. Fénykép válogatás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1989-es szerepvállalásáról

„Időkapszula” – Élet a táborban

A zugligeti sáortábor körülményeinek felelevenítése korabeli elemekkel, sátorral.

„25 éves a Szeretetszolgálat” országos értékörző elemeken

Magyar Posta bemutató stand: bélyeg – első napi díszborítékkal és pecséttel. A Magyar Nemzeti Bank által kiadott 2000 forintos emlékérme bemutatója

Utazás Trabanttal

Játékos útleveél kiállítás

A Magyar Honvédség 89-ben rendszerített hadi eszközeinek bemutatója

17.00-18.00 **Koncert**

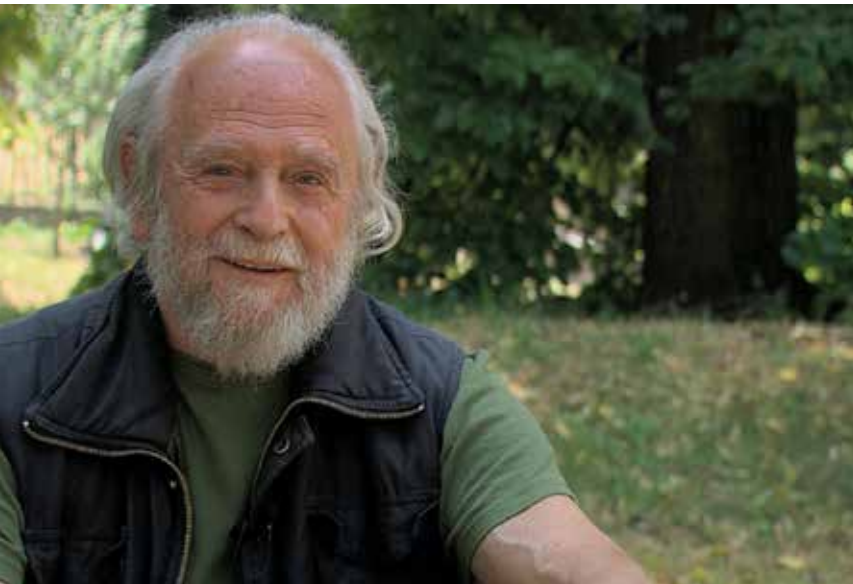
Ünnepi záró koncert a Zugligeti Szent Család Plébániatemplomban. Fellép: Deák László orgonaművész

18.00 **Szentmise**

„Mi magyarok Kelet-Európa börtönében éltünk ugyan, de tudjuk,
 hogy börtönben nem lehet élni, mert emberhez méltatlan és megalázó”
 – Kozma Imre atya

Így történt...

Személyes emlékek 1989-ből

Kamerával átrohantam a határon

Balog Gábor

Huszonöt évvel ezelőtt operatőrként voltam itt, Tolvaly Ferenc dokumentumfilmjét forgattuk. 1989. augusztus 22-én egy NDK-s csoporttal mentünk a határ felé. Ez a csoport több helyen megállt Magyarországon, a Velencei-tónál, Farád környékén. Farád után a konvoj már nem szakadt szét, még akkor sem, amikor Sopronban piros lámpát kapott, úgy mentek a határ felé. A határon váraoztak, majd egyszerre, szinte varázsütésszerűen mindenki kiugrott a kocsijából és futva a szántóföldön keresztül megkerülték a határátkelőt. A határőrök ugráltak össze-vissza, de nem tudtak mit csinálni. Ezt forgattuk. Kamerával a vállamon rohantam én is a túloldalra, hogy az NDK-sok megérkezését is fel tudjam venni. Közben egy egyenruhás megpróbált engem megállítani, de valahogy ki tudtam kerülni. Az útlevelemet széles ívben megpróbáltam bedobni a határállomás ablakán, de nem sikerült. Átmentem, leforgattam az NDK-sok érkezését, az eseményeket sikerült megörökíteni.

Amikor jöttem vissza, megállítottak, tiltott határátlépés miatt néhány órán át ott tartottak, de azután jött a határőr parancsnok, aki végül elengedett.

A menekülttáborban tevékenykedő egykori segítők, az események szereplői közül néhány embert arra kértünk: idézzenek fel egy történetet, személyes élményeik közül osszanak meg egyet velünk.

Kedves hívek, itt most helyzet van

Czirják Mariann

Imre atya az augusztus 15-i mise után azt mondta: kedves hívek, itt most helyzet van, mert ide került több száz keletnémet menekült a templomkertbe és megalakult a tábor, és aki tud, az jöjjön segíteni. Én rögtön jöttem. Mivel akkor már beszéltem németül, sokat tudtam segíteni, tolmácsolni, ügyes-bajos dol-

gokat intézni. Augusztus 20-án abban az évben lehetett először megtartani a Szent Jobb körmenetet a bazilikánál. Erre az alkalomra eljött egy ifjúsági csoport a paderborni máltaiaktól, nekik már volt gyakorlatuk ilyen táborok vezetésében. Nekik segítettünk, hogy a menekülteket minél jobban el tudjuk látni. Én főleg a táborban segédkeztem, az információs sátorban, vagy a konyhasátorban, de olyan is előfordult, hogy valaki rosszul lett, akkor orvoshoz vittem őt. Szóval a legváltozatosabb feladatokat teljesítettem. Többször elterjedt a hír, hogy itt van a Stasi, a keletnémet titkosszolgálat emberei bejöttek a táborba, volt, amikor valakit kikergettek. Tudtuk, hogy itt a kapuval szemben kibéreltek egy lakást és onnan fotózták a ki- és bejövő embereket. Ezért este mindig egy katonai reflektort irányítottunk az ablakra, hogy legalább akkor ne tudjanak fényképezni.

Szeptember vége, október eleje felé érkezett egy 18-20 év körüli fiatalember a táborba, azt mondta, ők a Dunán úsztak át a barátnőjével, és a barátnője eltűnt, biztos megfulladt. Felelősnek érezte magát, nagyon össze volt törve. Próbáltuk nyugtatni őt, hogy lehet, csak elsodorta a víz, maradj csak itt, kapsz enni, van, hol aludni. Nagyon sokat kellett a lelkére beszélni. Három nap múlva bejött a barátnője. Nagy volt az öröm. Azután másnap ők is felültek a következő, NSZK-ba tartó buszra és elmentek.

Kirándultunk a forráshoz

Tamásy Lászlóné Hegyi Margit

Imre atya egyszer azt kérdezte tőlem, kölcsönadnám-e a kocsimat. Mondtam, hogy nem tudom kölcsönadni, Imre atya ismeri a férjemet, annyira félti a kocsiját. De miről van szó, elmegyek én szívesen a kocsival, ahová menni kell. Jaj, Margit, az veszélyes – mondta Imre atya. Van itt két NDK-s asszony, a férjeik már kint vannak Ausztriában, őket kellene átjuttatni a határon. Adok egy címet Kőszegen, ott kell jelentkezni, a többi ők megoldják. Mondtam, hogy elviszem őket. De veszélyes lehet, mondta az atya, mert lehet, hogy igazoltatnak út közben. Azt feleltem, semmi gond, mert Zsira ott van Kőszeg mellett, és nekem Zsirán ott van az én Down-kóros öcsém intézetben. Ha megállítanak, azt mondom, Zsirára megyek, az utasaim meg stopoltak.

Vidáman el is mentem, végül négy hölgyet vittem. Kis csomagjuk volt, azt mondták nekik, csak egy kis kizsitáskát hozhatnak magukkal. Zsira és Kőszeg között én is félttem, de baj nélkül megérkeztünk a megadott címre. Ott egy nagyon kedves asszony várt minket. Gyorsan összehozott még pár kocsival embereket, elindultunk a határ felé, Hétvezér forráshoz. Ott még sorompó volt, meg két géppisztolyos katona. Az én utasaim hóféhérek lettek, mint a mész. Én is ideges lettem,

de azután fölemelték a sorompót, és mi behajtottunk. A kocsikat belül kellett lerakni és onnan gyalog kellett menni, ahogy mondták, kirándulni a forráshoz. Jó hosszú út volt. A forrásnál rengeteg kutya volt ketrecekben, más kutyákkal a határőrök jöttek-mentek, ami elég idegesítő látvány volt. Ahogy jöttünk visszafelé, egy erdősávnál a kőszegi asszony odamutatott a fák közé, hogy itt kell bemenni. Ennek az erdősornak az alja már Ausztria, ha kiérnek a fák közül, már osztrák területen vannak.

Nem akartak nekiindulni, szinte úgy kellett őket belökösni. Magas, koszos aljnővényzet volt, zörgött minden lépésnél. Az egyik hölgy fehér ruhában volt, néhány méter után már sötét volt rajta. Egy idő után már nem is láttuk őket, de az aljnővényzet zörgéséből hallottuk, merre járnak. Visszafelé úgy jöttünk, hogy az én kocsimba is került ember, ne tűnjön fel a katonáknak, hogy tele koci érkezett, és üres távozik. Azért kellett ilyen sok ember a kiránduláshoz.

Az asszonyok átjutottak. Tudom, mert megadtam nekik a számomat, hogy hívjanak fel, csak annyit mondjanak, hogy élünk, ott vagyunk. Én azután nem szóltam Imre atyának, de ezt az utat még egy párszor megtettem néhány menekülttel, és a kőszegiek is mindig segítettek.

Az egyik este a templomkertben leszóltott egy ember, azt magyarázta, akit csak tudok, értesítsek, hogy reggel a Déliből megy egy vonat Sopronba, és aki azzal érkezik, át tud menni a határon, ezt garantálja. Ez volt a páneurópai piknik. Összeszedtem, akit csak tudtam. Nálam nem volt elég hely, de béreltem két IBUSZ szobát abban a házban, ahol laktam, három-három nincstelen húsz év körüli fiatalember volt benne, ők értesítették a barátaikat. Szigethalmon volt egy faházunk, az is tele volt NDK-sokkal, két gyerek meg két asszony lakott ott, azokért kimentem még akkor éjjel. Bejöttek, itt ültek a szobánkban hajnalig, a gyerekeket meg lefektettük az én ágyamba. Reggel elmentek a vonattal.

Egy nappal később az Esti Hírlapban megjelent egy cikk a piknikről. A fényképen az én Reginám volt legegyszerűbben a lányával, akik átmentek a határon. Nagyon hálásan telefonáltak, később meg is látogattak. Ők nagyon jól jártak, mert kaptak állást, lakáshoz segítettek őket, és az NDK márkát egy az egyben beváltották nekik NSZK márkára.

A Máltai Rend fellépése Magyar- országon az 1980-as évek végén

Az 1928-ban alapított Magyar Máltai Lovagok Szövetsége (MMLSz) a második világháború után Magyarországon nem lehetett jelen, de működését az emigrációban – római székhellyel – a kommunizmus évtizedei alatt is folyamatosan fenntartotta.

A Rend magyarországi kapcsolatai a 80-as évek közepétől kezdtek megújulni. Magyar rendtagok először a Máltai Rend nemzetközi Lourdes-i zarándoklatán – a Szövetség támogatásával – 1986 májusában vettek részt. Ugyanez év őszén, az MMLSz velencei lelki gyakorlatán határozták el gyógyszer-segélyadományok küldését Magyarországra és Erdélybe. 1987 májusában már két beteget kísérték a Lourdes-i zarándoklatra, a Rend svájci csoportjához kapcsolódva.

1987-ben Erődi-Harrach Vilmos, Németországban élő magyar máltai lovag jó francia kapcsolatai révén sikerült a Párizs melletti Versailles-i máltai raktárból egy gyógyszer-adományt átvenni és Magyarországra juttatni a rászoruló betegek megsegítésére, továbbá ruhanemű, élelmiszer és egyéb hiánycikkeket küldeni több erdélyi plébániának. Az akkor Németországban élő magyar máltai lovag, Ugron Imre ösztönzésére kezdte meg 1987-ben Boeselager Csilla az adományok gyűjtését, és jött először október 27-én Budapestre, az első németországi adományokkal. Ettől kezdve 1987-88-ban ismételtén jöttek kamionok gyógyszerzállítmányokkal és egyéb adományokkal, főleg Németországból, de Ausztriából, Svájcából és Franciaországból is.

1988. augusztus 20-án került sor a Máltai Lovagrend első budapesti nyilvános megjelenésére, mikor részt vett a Szent István napi szentmisén és körmeneten a Bazilikában.

A 25 évvel ezelőtti események felidézésénél fontos a Magyar Máltai Szeretetszolgálat – mint a Máltai Rend segélyszervezete – megalakulásának előzményeit és körülményeit összefüggésükben is ismerni.

A Rend első nyilvános megjelenése 1988. augusztus 20-án: Magyar Máltai és Johannita lovagok a Bazilikában

Gordian Gudenus és Pallavicini Frigyes lovagok mellett, akik az Osztrák Nagyperjelséget képviselték, a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége részéről 9 rendtag volt jelen: Kállay Miklós, Kállay András, Ugron Imre, Piazza Péter, Rédey József, Rédey Barnabás, Erődi-Harrach Vilmos, Tordy József és Csomós Géza.

1988 végéig 28 kamion segélyszállítmány érkezett Magyarországra, elsősorban Boeselager Csilla és a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége – Ugron Imre által vezetett – Német Nyelvetületi Delegációja szervezési munkájának gyümölcseként.

1988 októberében megalakult az „Ungarischer Malteser Caritasdienst e.V.“ (UMCD) Kölnben, Boeselager Csilla szervezésében, melynek elnöke ő lett és alelnöke pedig Ugron Imre. Ez a tény és az 1989. február elején, Magyarországon életbe lépett új egyesületi törvény tette lehetővé, hogy az addig a Zugligeti Szent Család Plébánia égisze alatt működő Magyar Máltai Szeretetszolgálatot a legelsők között jegyezzék be, mint egyesületet. Elnökévé Kozma Imre, zugligeti plébánost választották, alelnöke Ugron Imre, míg Boeselager Csilla elnökségi tag lett.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenysége a megalakulást követően a már kialakult mederben folyt tovább, egészen addig, míg 1989 augusztusában az első kelet-németországi menekültek befogadásával a történelem egy váratlan fordulatot nem vett...

„A magyar határ 1989-es megnyitása
a berlini falból kivert első téglát jelentette”
– Hans-Dietrich Genscher az NSZK külügyminisztere
és alkancellárja 1974 és 1992 között

A rendszerváltás keresztény történelme

Joachim Jauer: Urbi et Gorbi.

A keresztények mint a fordulat úttörői.

Magyar Máltai Lovagok Szövetsége, 2014

Írta :: Rosdy Pál, Új Ember katolikus hetilap

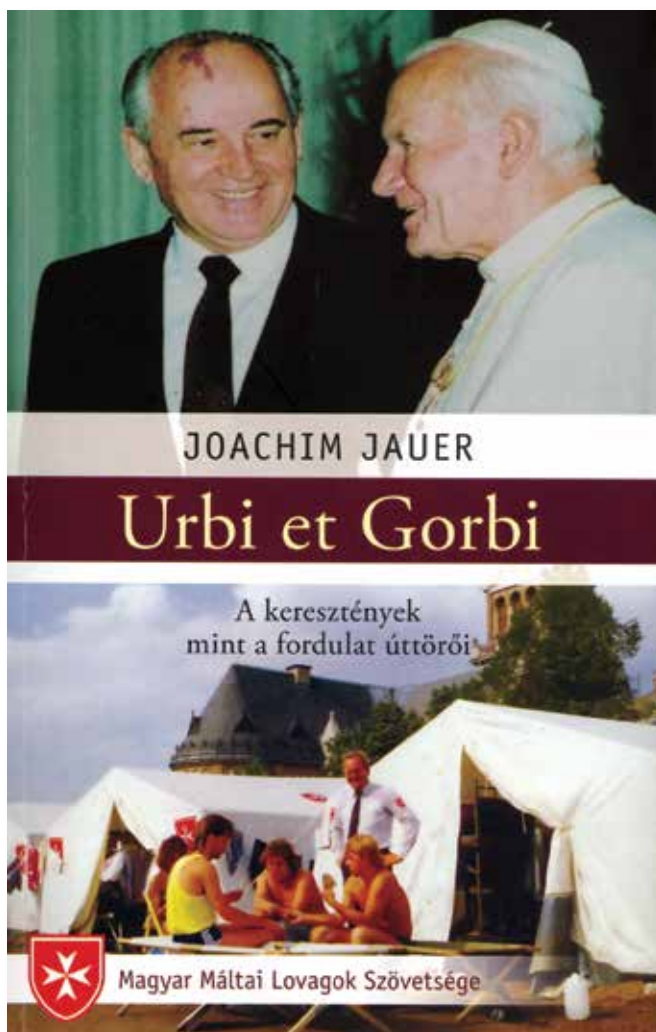
Urbi et Gorbi című könyvében Joachim Jauer német tudósító a keresztényeknek az 1989–90-es történelmi fordulatban játszott úttörő szerepét foglalja össze. A cím II. János Pál pápára és Mihail Gorbacsovra, a Szovjetunió akkori vezetőjére utal. A szerző nem elégszik meg azzal, hogy felidézi a pápának a lengyelországi események alakulásában játszott vitathatatlan szerepét, és értelmezését adja az ellene elkövetett merényletnek, de fejezeteket szentel a kelet-németországi evangélikusok és a Gorbacsov-féle „glasznosztj és peresztrojka” bemutatásának, a prágai, sőt a bulgáriai eseményeknek is.

Jó volna, ha fiatalabb nemzedékeink tagjai legalább annyit tudnának az elmúlt hatvan év magyar történelméről, amennyit Jauer a Budapesti tavasz és a Hegyeshalom történelmi óráiról című fejezetekben összefoglal abból. Ajánljuk nekik, hívjuk fel a figyelmüket ezekre az olvasmányokra!

A Máltai Szeretetszolgálat magyarországi szervezetének tevékenységét, Csilla von Boeselager és Kozma Imre történelmi szerepét a szemtanú hitelességével foglalja össze a szerző. Azt sem felejt el bemutatni, hogy a keletnémet titkosrendőrség, a Stasi miként igyekezett megakadályozni a magyarországi keletnémet menekültek Nyugatra jutását, illetve megfélemlíteni a menekülőket. Ezek a fejezetek nem csupán a rendszerváltozást közvetlenül megelőző hónapok magyar történelmét mutatják be.

Értékes része a kötetnek az időrendi táblázat, mely nemcsak egy-egy mondatban jelzi a történéseket, hanem kissé bővebben is kifejti azokat. A fotók a magyarországi keletnémet menekültek sorsának dokumentumai.

A szerző az utószóban a magdeburgi evangélikus püspök szomorú megállapítását idézi: „Az emberek Németország ke-

leti részében már azt is elfeledték, hogy az Istent is elfeledték.” Szörnyű történelem pusztította az embert és a keresztény hitet a náci és a kommunista idején. Mégsem tudták kiirtani a reményt, a keresztény hit közösségeit. 1989-ben a keresztények tanúságot tettek arról, hogy az erőszakmentes megszabadulásban megmentő hatalmával Krisztus is eljött. Meg kell nyílnunk előtte.

„1989-ben olyan határok dőltek le és tűntek el,
amelyek lebonthatatlanak tűntek”

– Gerhard Steier, a Burgenland-i tartományi parlament elnöke

Máltai Emlékérme

Karitatív tevékenységük rendkívül sokrétű. Van, aki beteget gyógyít, van, aki ruhát oszt. Van, aki zsíros kenyeret készít hajléktalan embereknek, van, aki eladósodott családoknak segít betartható költségvetést összeállítani. Van, aki mentőautót vezet, van, aki bukdácsoló gyerekekkel tanul dél-

utánonként. A hivatások eltérőek, egy dolog azonban közös: valamennyiük életét áthatja az a jézusi gondolat, mely szerint életükhöz, küldetésükhöz hozzátartozik a másik emberért vállalt áldozat. Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat alapító elnökének szavait idézve: „Az ember csak a másik ember szívében lehet otthon. Hiszen az ember igazi célja, mindig a másik ember.”

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a kilencszáz éves Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezete. Jelmondata: „A hit védelme és a szegények szolgálata”, jelképe a nyolcágú máltai kereszt, melynek ágai a nyolc evangéliumi boldogságot jelentik. A Szeretetszolgálat katolikus szervezet, amely Nagycsütörtök üzenetét kiemelten fontosnak tartja a maga számára. Nagycsütörtök templomi liturgiájának része a lábmosás szertartása, amely a szeretet és az alázat sajátos krisztusi jelképe. Ez a gesztus a máltai szervezet számára azt jelenti, hogy a segítőknek mindig készen kell állniuk a lehajolásra is.

Ezt idézi a Szeretetszolgálat megalapításának 25. évfordulója tiszteletére a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott emlékérmé tematikus oldala is, amely a magyarságnak is oly kedves, a szegények és elesettek istápolójaként ismert Szent

*Kevés szervezet mondhatja el magáról,
hogy annyira sokszínű, rugalmasan
változó és folyamatosan fejlődő,
mint az idén 25 éves fennállását ünneplő
Magyar Máltai Szeretetszolgálat.*

Erzsébetet ábrázolja, amint kenyeret nyújt egy rászorulóknak. Az előoldalon a Szeretetszolgálat jelképe a szolgálat széles körű működési területét jelképező földgömb előterében látható. A nemzetközi szerepvállalás 25 évvel ezelőtt azzal kezdődött, amikor a Magyar Máltai Szeretetszolgálat több tízezer keletnémet menekültől gondoskodott a határnyitást megelőzően, majd később a romániai forradalom és a jugoszláv háború rászorulóit támogatta. Mára a programjai Magyarország és a Kárpát-medence magyar lakta területei mellett a Közel-Keletől Pakisztánon át egészen Kelet-Afrikaig terjednek.

Az emlékérmé a Splendor Kft. – Nagy Dániel és Nagyné Rásky Orsolya – alkotása.

Máltai Hírek :: A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja :: **Felelős kiadó** az MMLSZ és az MMSZ elnöke :: **Főszerkesztő** Wettstein János :: **Szerkesztőség** Legeza László, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor :: **E-mail** communications@maltai.hu :: **Az MMLSZ címe** 1014 Budapest, Fortuna u. 10. :: **Honlap** www.mmlsz.hu :: **E-mail** mmlsz@t-online.hu :: **Fax** 1-375-5174 :: **Az MMSZ címe** 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. :: **Honlap** www.maltai.hu :: **E-mail** mmszok@maltai.hu **Fax** 1-391-4728 :: **Készítette** Folprint Nyomda :: **Lapterv** BrandAvenue

Támogassa Ön is a Máltai Szeretetszolgálatot! Adományát akár okostelefonján keresztül is eljuttathatja négy gyors lépésben:

1 :: Töltse le a MasterCard Mobile alkalmazást, és regisztrálja MasterCard® vagy CVC-kóddal ellátott Maestro® bankkártyáját! **2** :: Olvassa be a támogatni kívánt szervezet QR-kódját a MasterCard Mobile alkalmazáson keresztül! **3** :: Válassza ki az adományozni kívánt összeget! A minimális összeg 3000 Ft. **4** :: Az mPIN kód megadásával engedélyezze a tranzakciót! Köszönjük!